

Subsidieregeling klimaat stedelijk gebied Aa en Maas 2023.

Het Dagelijks Bestuur van waterschap Aa en Maas;

gelet op het bepaalde in de artikelen 59, 78 en 83 van de Waterschapswet, titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene Subsidieverordening Waterschap Aa en Maas 2019;

overwegende dat de Subsidieregeling klimaat stedelijk gebied 2022 per 1 januari 2023 vervalt;

gezien het feit dat volgens het waterbeheerplan 2022-2027 de ambitie is een klimaatrobuust watersysteem voor bebouwd gebied en daarmee schoon water niet naar de zuivering gaat, maar het grondwater voedt. De subsidieregeling geeft hier invulling aan door een laagdrempelig en doelmatig in te zetten op de betreffende ambitie;

BESLUIT:

1. in te stemmen met het inwerking treden van de Subsidieregeling klimaat stedelijk gebied Aa en Maas 2023;
2. dit besluit wordt aangehaald als "Subsidieregeling klimaat stedelijk gebied Aa en Maas 2023";
3. dit besluit treedt in werking op 1 januari 2023.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- stedelijk gebied: zoals bedoeld in de omgevingsverordening van de provincie noord-brabant is de basislaag leidend voor het bepalen van het bebouwd gebied. Dit is gebaseerd op het stedelijk gebied van de provincie noord-brabant. (Subsidieregeling Klimaat (arctgis.com)) ;
- nieuwbouw: Bouwwerken gerealiseerd na 2008;
- bestuur: het Dagelijks Bestuur van waterschap Aa en Maas;
- buurt: buurt, wijk of dorp;
- klimaatadaptief: aanpassend aan klimaatverandering, het proces waardoor de kwetsbaarheid voor klimaatverandering vermindert of waardoor wordt geprofiteerd van de kansen die een veranderend klimaat biedt;
- subsidie: subsidie als bedoeld in artikel 4:21, eerste lid, Algemene wet bestuursrecht;
- groen dak: daken waarvan de dakbedekking hoofdzakelijk bestaat uit levende planten met een waterbergende functie.
- wadi: is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.
- Afkoppelen: is het aanpassen van leidingen voor de afvoer van hemelwater en niet langer met het vuilwater gemengd wordt, zodat het regenwater direct/indirect naar het grondwater wordt afgevoerd.
- wet: Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Doelstelling

Het bestuur heeft met deze regeling tot doel:

- a. het versterken van de groenstructuur en doelmatige verwerking van regenwater in bebouwd gebied;
- b. bij te dragen aan het klimaatadaptief inrichten van de leefomgeving;
- c. het verminderen van de hoeveelheid regenwater op de waterzuiveringen;
- d. het verhogen van de waterkwaliteit;
- e. het bijdragen aan het lokaal opvangen en infiltreren van hemelwater.

Artikel 3 Subsidievereisten

Om voor subsidie op grond van deze regeling in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende vereisten:

1. De werkzaamheden zijn nog niet gestart, voordat de aanvraag is ingediend;
2. De maatregelen worden binnen het beheergebied van waterschap Aa en Maas gerealiseerd of hebben een aantoonbaar positief effect op de RWZI;
3. Het project voldoet aan geldende wet- en regelgeving;
4. De aanleg van een groen dak heeft een waterbergend vermogen van ten minste 30 liter per m²;
5. Bij het afkoppelen dient:

- a. het hemelwater afkomstig van het afgekoppelde dakoppervlak geïnfiltreerd en/of verstraagd afgevoerd te worden;
- b. bij een ondergrondse afvoer van hemelwater naar een infiltratievoorziening, de regenpijp te worden voorzien van een bladafscheider en zandvangerv;
- c. de waterbergingsvoorziening altijd zodanig ontworpen te worden dat deze niet leidt tot overlast bij naastgelegen percelen;
- d. de waterbergingsvoorziening binnen 5 dagen leeggelopen te zijn (bij maximaal 2mm neerslag per etmaal).

Artikel 4 Aanvrager en aanvraag

1. Een aanvraag om een bijdrage kan uitsluitend worden ingediend door de eigenaar van het perceel waar de aanvraag betrekking op heeft, of huurder, mits de eigenaar een machtiging heeft verstrekt;
2. In de aanvraag wordt het volgende opgenomen:
 - a. adres van het pand;
 - b. het aantal vierkante meters groen dak of het af te koppelen verhard oppervlak;
 - c. waterbergend vermogen van het groen dak in liters per vierkante meter (l/m²), afkomstig van de leverancier;
 - d. voor een particulier: NAW gegevens, dan wel voor een Vereniging van Eigenaren: KvK nummer en naam en adres van de contactpersoon;
 - e. foto van de situatie vóór uitvoering van de werkzaamheden;
 - f. een offerte / onderbouwde kostenraming voor de kosten van de te realiseren activiteit.
3. Na het indienen van de aanvraag, is het niet mogelijk om deze tussentijds aan te passen.

Artikel 5 Bijdrage

1. Er wordt subsidie verleend voor de volgende twee maatregelen.
 - a. De aanleg van een groen dak;
 - b. Het afkoppelen van het verhard oppervlak in combinatie met:
 - het aansluiten van een regenton; of
 - het realiseren van een wadi; of
 - het realiseren van infiltratiekratten.
2. De hoogte van de subsidiebijdrage is:
 1. maximaal € 3,- per m² afgekoppeld dakoppervlak in combinatie met het aansluiten van een regenton met een maximum van € 5.000,-;
 2. maximaal € 7,50,- per m² afgekoppeld verhard oppervlak in combinatie met het realiseren van een wadi met een maximum van € 5.000,-;
 3. maximaal € 10,- per m² afgekoppeld verhard oppervlak in combinatie met het realiseren van infiltratiekratten met een maximum van € 5.000,-;
 4. maximaal € 15,00 per m² aangelegd groen dak met een maximum van € 5.000,- per aanvraag;

Artikel 6 Subsidieplafond

1. Het Dagelijks Bestuur stelt het subsidieplafond voor de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 op 150.000 euro vast.
2. Wanneer het maximaal beschikbare budget is toebedeeld, worden aanvragen voor het lopende jaar geweigerd.

Artikel 7. Vaststelling subsidiebijdrage

1. De hoogte van het uit te keren subsidiebedrag wordt bepaald aan de hand van:
 - a. Het oppervlak zoals vermeld in het aanvraagformulier.
 - b. De daadwerkelijke kosten van realisatie.
 - c. Het onder a. en b. genoemde wordt aangetoond via de factuur van de leverancier of aannemer.
2. De aanvrager levert, binnen zes weken na voltooiing van de werkzaamheden waarvoor een bijdrage is toegekend, de volgende bewijsstukken aan waaruit blijkt dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd;
 - a. foto's van de werkzaamheden tijdens én na realisatie van de maatregelen ;
 - b. een factuur van de aannemer of aankoop van materialen met daarop vermeld:
 - Het gerealiseerde aantal vierkante meters groen dak / af te koppelen verhard oppervlak + waterbergingsmaatregel en/of infiltratiecapaciteit.
 - Het waterbergend vermogen in l/m²;

3. De betaling van de bijdrage vindt plaats binnen 30 dagen na de definitieve vaststelling.
4. De maatregelen dienen minstens 5 jaar in goede staat te blijven; de verstrekte subsidie kan gedeeltelijk of geheel worden teruggevorderd als hier niet aan wordt voldaan.

Artikel 8 Weigeren subsidieverlening

1. De subsidieverlening wordt geweigerd indien:
 - a. de aanvraag is gedaan door Rijk, provincie of gemeente;
 - b. de maatregelen al zijn uitgevoerd voor het indienen van de volledige subsidieaanvraag;
 - c. het uitvoeren van de maatregel behoort tot reguliere werkzaamheden;
 - d. het uitvoeren van de maatregel voorgeschreven is vanuit de wet en regelgeving;
 - e. het afkoppelen van nieuwbouw betreft;
 - f. het vervangen van vergelijkbare maatregelen betreft;
 - g. bouwmetalen zoals koper, zink, lood, nikkel en chroom worden toegepast;
 - h. voor dezelfde maatregel al eerder subsidie op grond van deze regeling is ontvangen;
 - i. voor de maatregel ook subsidie is aangevraagd uit een andere subsidieregeling met soortgelijke doelstellingen waar het waterschap reeds bij is betrokken als medefinancier;
 - j. de aanvraag betrekking heeft op een initiatief waarop de subsidieregeling klimaat regio as50+ van toepassing is;
 - k. de aanvrager in het kader van de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van deze gegevens tot een onjuiste beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;

Artikel 9 Intrekking en wijziging niet vastgestelde subsidie

1. Het bestuur kan zolang de subsidie niet is vastgesteld de subsidieverlening intrekken of ten nadele van de subsidieontvanger wijzigen, indien met de activiteit(en) waarvoor subsidie is verleend geen begin is gemaakt uiterlijk zes (6) maanden na verlening van de subsidie;
2. Het bestuur kan op verzoek ontheffing verlenen van de in het eerste lid vermelde termijn.
3. De aanvrager is verplicht medewerking te verlenen aan een eventuele controle ter plaatse.

Artikel 10 Werkingsduur

Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2023 en vervalt met ingang van 1 januari 2024.

Artikel 11 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Subsidieregeling klimaat stedelijk gebied Aa en Maas 2023. Aldus vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 20 december 2022

*de secretaris,
Pieter Sennema
de voorzitter,
Mario Jacobs*

Toelichting behorende bij de Subsidieregeling klimaat stedelijk gebied Aa en Maas 2023.

Inleiding

Het klimaat verandert. Om hierop in te spelen treffen waterschappen en gemeenten reeds diverse maatregelen. Ook burgers, bedrijven en het maatschappelijk middenveld kunnen haar steentje bijdragen door zelf initiatief te nemen tot een klimaatbestendige inrichting van hun leefomgeving. In het bestuursakkoord 2019-2023 en in het WBP 2022-2027 is vastgesteld dat er een opvolger komt van de Stimuleringsregeling klimaatactief bebouwd gebied Aa en Maas die op 31 december 2021 is beëindigd. De nieuwe subsidieregeling is gericht op het stedelijk gebied, waarbij het werken naar een klimaatrobuust watersysteem waarin schoon water niet naar de zuivering gaat, maar het grondwater voedt centraal staat. De regeling is gericht op inwoners, stichtingen, verenigingen en bedrijven om hen te stimuleren zelf aan de slag te gaan met het afkoppelen van het gemengd rioolstelsel en realiseren van groene daken.

Met het vaststellen van een nieuwe regeling is de verwachting dat er minder regenwater naar onze RWZI's wordt getransporteerd en het zuiveringsproces nadelig beïnvloedt. Dat bespaart kosten. Daarnaast draagt het waterschap een steentje bij aan de actuele thema's van deze tijd, zoals de klimaatverandering en de adaptatie van het stedelijk gebied. Dit alles gebeurt op initiatief van en door burgers, bedrijven en het maatschappelijk middenveld. Naast water wordt ook bijgedragen aan een positieve ontwikkeling op andere beleidsvelden zoals gezondheid, groen, economische ontwikkeling en ruimtelijke ontwikkeling.

Algemeen

Wettelijke basis:

Met ingang van 01 januari 1998 is de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) aangevuld met regelgeving voor het verlenen van subsidie door overheden. Het doel van deze regelgeving is:

- a. Duidelijkheid geven in de wederzijdse rechten en plichten van subsidiegever en subsidieontvanger;
- b. Een stimulans geven om het subsidie-instrument bewuster te hanteren en subsidie-uitgaven beter te beheersen;
- c. Het waarborgen van de rechtszekerheid van de subsidieaanvrager / subsidieontvanger.

Wat is een subsidie?

De Awb geeft de volgende definitie van subsidie:

Onder subsidie wordt verstaan: de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.

Voor het bepalen of de te verstrekken financiële middelen onder het Awb-begrip 'subsidie' vallen is de benaming van deze middelen niet van belang. Zo is een 'bijdrage', 'vergoeding' of 'financiële tegemoetkoming' een subsidie wanneer is voldaan aan bovenstaande definitie. Van belang is dat een subsidie geen betaling is voor het leveren van goederen of diensten.

Subsidie gebaseerd op een wettelijk voorschrift

De Awb bepaalt dat een bestuursorgaan alleen subsidie mag verstrekken op basis van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Voor decentrale overheden, zoals een waterschap, is dit wettelijk voorschrift een door het algemeen bestuur vastgestelde verordening. Waterschap Aa en Maas kent een Algemene Subsidieverordening met een aantal algemene voorschriften dat voor alle door het waterschap te verstrekken subsidies geldt. Deze voorschriften zijn vooral procedureel van aard. In deze Algemene Subsidieverordening is bepaald dat nadere regels gesteld kunnen worden voor specifiek bepaalde activiteiten. Deze nadere regels zijn uitvoerend van aard. De Subsidie-regeling klimaat stedelijk gebied Aa en Maas 2023 is een uitwerking van deze nadere regels.

Artikelsgewijs

Artikel 2 Doelstelling

Door het opstellen van deze subsidieregeling draagt het waterschap een steentje bij aan de actuele thema's van deze tijd, namelijk de klimaatverandering en de adaptatie van het stedelijk gebied. Dit alles gebeurt op initiatief van en door burgers, bedrijven en het maatschappelijk middenveld. Naast harde doelen van het waterschap wordt ook bijgedragen aan een positieve ontwikkeling op andere beleidsvelden zoals gezondheid, groen, economische ontwikkeling en ruimtelijke ontwikkeling. Tot 2008 zijn bouwwerken aangesloten op het gemengd rioolstelsel. Dit systeem is niet efficiënt en heeft een negatieve invloed op de RWZI, omdat het zuiveringsproces meer energie kost om het verdunde afvalwater te zuiveren. Het waterschap wil inwoners, bedrijven en organisaties stimuleren om private bouwwerken en verhard oppervlak af te koppelen en/of groene daken te realiseren. De maatregelen die het waterschap met deze subsidieregeling beoogt te stimuleren zijn;

- Groen dak: het realiseren van een groen dak heeft meerdere voordelen die ten goede komen van de doelstelling. Het heeft een waterbergende functie, positief effect op de gezondheid en geeft invulling aan meervoudig ruimtegebruik.
- Afkoppelen i.c.m. wadi: Een goed ontworpen wadisysteem buffert en infiltreert regenwater; hierdoor minimaliseert het systeem overstort, verbetert het de oppervlaktewaterkwaliteit en beperkt het verdroging
- Afkoppelen i.c.m. regenton: Een regenton bespaart kraanwater, zorgt voor voedzamer water voor de planten. Het opvangen van regenwater is van nature schoon omdat het geen kalk bevat. Planten doen het beter op kalkloos regenwater dan kraanwater. Hierdoor draagt dit bij aan extreme regenbuien door het lokaal op te vangen en wordt het regenwater her gebruikt.
- Afkoppelen i.c.m. infiltratiekrat(ten): Infiltratiekratten nemen bovengronds geen ruimte in en hebben veelal een grotere opslagcapaciteit dan bovengrondse regenwateropslag. Afhankelijk van de omvang van de kunststof kratten en mogelijkheden in de ondergrond kan regenwater worden opgeslagen en daarna vertraagd wegzakken ('infiltreren') in de bodem wat ten goed komt aan de verdroging.

Artikel 3 Subsidievereisten

1. Het is van belang dat de aanvraag wordt ingediend, voordat de maatregelen zijn gerealiseerd. Het doel van een subsidieregeling is namelijk om initiatieven te stimuleren wat per definitie vooraf en niet achteraf is.
2. Maatregelen worden gesubsidieerd indien deze bijdragen aan de doelstelling binnen het beheergebied van waterschap Aa en Maas.

3. De maatregelen dienen aan de wet-, en regelgeving te voldoen. Gemeenten of ander bevoegd gezag kunnen regels hebben die van toepassing kunnen zijn. De aanvrager is hier zelf verantwoordelijk voor en dient bekend te zijn met de wet- en regelgeving.
4. Subsidie wordt verleend voor maatregelen die voor lange termijn worden beoogd. Een constructie van een groen dak is bij een minimale capaciteit van 30 liter per vierkante meter zodanig ontworpen dat deze niet gemakkelijk door bijvoorbeeld nieuwe huiseigenaren wordt verwijderd.
5. Door het afkoppelen van de regenwaterafvoer die in de huidige situatie op een gemengd rioolstelsel aansluit leidt tot een duurzaam gebruik van regenwater. Afkoppelen is beter voor het milieu. Bij hevige regenval komt het voor dat het riool zoveel water in korte tijd moet verwerken, dat het riool overstort. Met de overstort stroomt vuil rioolwater in het oppervlaktewater. Door zoveel mogelijk af te koppelen, zullen de pieken van hevige regenval minder groot worden. Het relatief schone regenwater komt immers niet meer in het riool. Ook is afkoppelen de enige maatregel waarbij het op termijn denkbaar is dat gemengde overstorten op oppervlaktewater volledig kunnen worden opgeheven. Ten slotte zullen zuiveringsinstallaties beter presteren als het aangevoerde afvalwater minder verdund is door regenwater.
Als het afgekoppelde water wordt geïnfiltreerd in de bodem, is het mogelijk de grondwaterstand aan te vullen en de verdroging tegen te gaan.

Artikel 4 Aanvrager en aanvraag

Om een subsidie aanvraag in behandeling te nemen is het noodzakelijk dat de aanvrager een volledig ingevuld aanvraagformulier toestuurt.

Ook zijn de bijgevoegde bijlagen een belangrijk onderdeel van het aanvraagformulier. Dit zijn een offerte of een onderbouwde kostenraming. Daarnaast wordt gevraagd om een foto van de huidige situatie mee te sturen. Het is van belang dat de foto die wordt gemaakt vanuit hetzelfde perspectief wordt gemaakt. Deze foto kan vervolgens bij de verantwoording afleggen goed worden vergeleken, zodat de maatregelen inzichtelijk zijn gemaakt.

Artikel 5 Bijdrage

Afhankelijk van het type maatregel wordt een vast bedrag toegekend per maatregel. De bedragen zijn bepaald op basis van de kostprijs per vierkante meter. Om deze reden zijn de bijdragen per maatregel niet gelijk. Het afkoppelen en plaatsen van een regenton is bijvoorbeeld goedkoper dan het realiseren van een groen dak.

Een aanvrager kan maximaal voor zowel een groen dak als een afkoppelmaatregel subsidie aanvragen, omdat de subsidie gelden evenredig verdeeld dienen te worden over de inwoners.

Artikel 7 Vaststelling subsidiebijdrage

De subsidie bijdrage wordt vastgesteld wanneer de aanvraag compleet is ingediend. Dit dient te geschied door verantwoording af te leggen van het realiseren van de maatregelen waarvoor subsidie is aangevraagd. Deze maatregelen dienen aantoonbaar te worden verantwoord middels een factuur, bankafschrift en foto's van tijdens de werkzaamheden en de realisatie.

Deze foto's dienen te worden gemaakt vanuit hetzelfde perspectief als bij het aanvraagformulier.

Artikel 8 Weigeren subsidieverlening

Lid 1a

Een ieder kan een subsidieaanvraag indienen. Echter zijn mede-overheden uitgesloten. Reden hierachter is dat overheden gezien worden als partner en niet als klant. Aa en Maas wil graag bijdragen aan initiatieven die in de maatschappij worden ontwikkeld om maatregelen te nemen om de effecten van klimaatverandering tegen te gaan.

Lid 1d

In sommige gevallen zijn de maatregelen een invulling van het principe hydrologisch neutraal ontwikkelen. Vanuit gemeentelijke of regionale wet en regelgeving kunnen er regels van toepassing zijn om het regenwater op te vangen en te bergen. Dit kan ook gelden voor het toepassen van groene daken. Indien dit het geval is kan de aanvraag worden geweigerd, omdat het dan een verplichting is.

Lid 1e

Vanaf 2008 wordt bebouwing als nieuwbouw beschouwd, omdat sinds 1 januari 2008 afkoppelen voor nieuwbouwwoningen verplicht is wordt dit jaartal als grens gehanteerd.

Lid 1f

Indien het herstel werkzaamheden betreft van een vergelijkbare maatregel zal er geen subsidie worden verleend. Maatregelen die een verbetering zijn ten opzichte van de huidige situatie zijn enkel subsidiabel. Onderhoud en dergelijke zijn reguliere kosten die niet behoren tot de doelstelling van deze subsidie regeling.

Lid 1g

Als metalen zoals zink, koper, chroom en lood in contact komen met (regen)water, komen kleine metaaldeeltjes in het water terecht. Hoewel zink en koper niet erg giftig zijn voor mensen, zijn ze wel zeer giftig voor kleine plantjes die in het water leven; deze vormen de basis voor het leven in het water.

Lood is overigens wel zeer giftig voor mensen. Teveel metaaldeeltjes zijn dan ook zeer nadelig voor de waterkwaliteit en maken het water minder geschikt voor de bereiding van drinkwater. Het probleem is dat de metalen niet afbreken in het milieu en zich ophopen in de waterbodem.